

Mångkulturell undervisning ett pedagogiskt dilemma för skolan

Inom specialpedagogiken understryks vikten av att elever med inbördes olikheter undervisas gemensamt för att undvika stigmatisering och för att bidra till tolerans och solidaritet elever emellan. Inom andraspråksundervisningen förespråkas tvärtom en uppdelning av elever i syfte att främja såväl språkutveckling som integration. I en avhandling vid Göteborgs universitet undersöks hur lärare och rektorer i grundskolan motiverar åtskild undervisning för vissa elever.

Lena Fridlund har i sin avhandling undersökt hur grundskolan i praktiken hanterar sitt uppdrag att vara "en skola för alla" med en inkluderande och interkulturell intention. Hon har gjort det med fokus på svenskämnet där en del elever, tvärt emot det inkluderande förhållningssättet, undervisas i ett eget svenskämne med egen kursplan, eller i förberedelseklasser.

- Lärare och rektorer är satta på uppdraget att bidra till och underlätta integration med hjälp av ett eget svenskämne för vissa elever. Det är ett uppdrag som flera av de verksamma i skolan beskriver som ett dilemma och en "mission impossible", säger hon.

Idag har cirka 20 procent av grundskolans elever en annan språklig och kulturell bakgrund än den svenska. Under läsåret 2008/2009 undervisades nästan 70 000 elever i svenska som andraspråk. Vidare undervisades ett stort antal elever med annan bakgrund än den svenska i vad som benämns förberedelse- eller introduktionsklasser.

Ämnet svenska som andraspråk etablerades i mitten av 1990-talet. Tidigare hade ämnet praktiserats i form av bland annat stödundervisning, vilket ansågs bidra till att ämnet hade låg status. Ett självständigt ämne med egen kursplan ansågs därför vara en nödvändighet för att höja ämnets status. I realiteten är de båda svenskämnenas kursplaner i stort sett likartat formulerade.

I omsorg om eleverna gör lärare och rektorer sitt bästa för att legitimera den andraspråksundervisning som styrdokumentet föreskriver. De gör det medan samma elever i skolans övriga ämnen istället undervisas tillsammans med övriga elever. Där gäller alltså den inkluderande principen, där mångfald ses som berikande för allas lärande.

- Det är i förordningstexter, läroplaner och kursplaner som de institutionella villkoren skapas. Men styrdokumentens formuleringar är såväl otydliga som motsägelsefulla, varför det är svårt för lärare och rektorer att motivera uppdelningen av elever, säger Lena Fridlund.

I hennes studie försöker lärare och rektorer motivera undervisningen i termer av elevernas annorlunda beteende, deras särskilda behov av lugn och ro och deras behov av enklare undervisning.

Lärarna i svenska som andraspråk och i förberedelseklasser, vars uppdrag det är att bidra till integration med hjälp av ett eget svenskämne och förberedelseklassundervisning för vissa elever, verkar även dessa ha svårt att motivera den uppdelade undervisningen med språkutvecklingsargument.

- På den internationella forskningsarenan kritiseras en uppdelning av elever mot bakgrund av deras olikheter inom språkutvecklingsområdet i betydligt större utsträckning än vad som görs i Sverige, säger Lena Fridlund, som själv arbetat både som specialpedagog och med svenska som andraspråk.

[Läs avhandlingen: http://hdl.handle.net/2077/25382](http://hdl.handle.net/2077/25382)

För mer information:

Lena Fridlund, telefon 031-7862460, 0706-560438,

epost: lena.fridlund@ped.gu.se

Lena Fridlund lägger fram sin avhandling *Interkulturell undervisning – ett pedagogiskt dilemma. Talet om undervisning i svenska som andraspråk och i förberedelseklasser* vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs Universitet.

Tid: fredag 3 juni, kl 13.15,

Plats: Kjell Härnqvistsalen, Pedagogen Hus A, källarplan, Västra Hamngatan 25, Göteborg.